

áttérési bizonyítvány szerint ág. evang. hitvallású C. x-i lakos, 13 éves, földbirtokos és felesége, az általam szintén személyesen ismert C-né született D. Mária, született 18.....év.....hó.....napján, ág. evang. hitvallású x-i lakos s kijelentették abbeli akaratukat, hogy a házasságuk megkötése előtt (mikor?) (hol?) (ki-előtt?) létrejött s hiteles másolatban szintén idecsatolt megegyezés oda változtassék meg, hogy úgy a (mikor?) (hol?) született Béla nevű fiuk és (mikor?) (hol?) született Erzsébet nevű leányuk, mint a kik 7-ik életévüket még be nem töltötték, valamint az ezentúl még esetleg születendő összes gyermekeik kivétel nélkül most már közös vallásukat, tehát az ág. evang. hitvallást kövessék.

Ezek után a jelen jegyzőkönyv a felek előtt felolvastatván (német anyanyelvükön megmagyaráztatván) kijelentett akaratukkal mindenben egyezőnek találtatott s általuk sajátkezűleg aláíratott.

Megjegyeztetik, hogy a jelen jegyzőkönyv hiteles másolatai mai napon a házassági anyakönyvben leendő feljegyzés végett a z-i anyakönyvvezetőnek, a Béla és Erzsébet nevű gyermekek születési anyakönyvében leendő feljegyzés végett pedig az x-i és y-i anyakönyvvezetőnek megküldetett s arról egy hiteles másolat a feleknek is kiadatott.

*Főszolgabíró. Atya. Anya.*

3. sz. minta.

**Jegyzőkönyv**

felvétel (hol?) (mikor?) az 1894. XXXII. t.-cz. §-a alapján tett kijelentés alapján.

Előttem, alulírott főszolgabíró (járásbíró, polgármester) előtt mai napon megjelent az általam személyesen ösmert r. kath. hitvallású.....lakos, született 18.....év.....hó.....napján, ügyvéd és kijelentette abbeli kívánságát, hogy az ev. ref. hitvallású.....éves,.....lakostól házasságon kívül (hol?) (mikor?) született Béla nevű fia, a ki Ő császári és apostoli királyi Felségének.....kelt s az igazságügyi miniszter úr Ő Nagyméltósága.....sz. a. kelt leiratával közölt legf. elhatározásával törvényesített, az ő saját vallását, tehát a róm. kath. vallást kövesse.

Ezek után a jelen jegyzőkönyv a fél előtt felolvastatván, kijelentett akaratával mindenben egyezőnek találtatott s általa sajátkezűleg aláíratott.

Megjegyeztetik, hogy a jelen jegyzőkönyv hiteles másolata mai napon a Béla nevű gyermek születési anyakönyvében leendő nyilvántartás végett a.....-i anyakönyvvezetőnek megküldetett.

*Főszolgabíró. Atya.*

**FOLYÓIRAT**

*a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.*

**A magyarországi királyi közjegyzők közlönye.**

→ Kiadja a magyarországi kir. közjegyzők országos egylete. ←

Szerkeszti Dr. CHARMANT OSZKÁR fumei kir. közjegyző,

Előfizetési ár  
egész évre 5 forint, félévre 3 forint

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
Fiume Riva Szápáry 8 sz. a.

**Megjelenik minden hó 15.-ikén.**

**TARTALOM:** Kir. közjegyző helyettesítéséről akadályoztatása esetén. — Észrevételek az új örökösödési eljárásra. — Az utolsó évtized ügyforgalmi statisztikája. — Kamarai hírek. Egyebek.

**Kir. közjegyző helyettesítéséről akadályoztatása esetén.**

A fönti czim alatt a hivatalos jellegű »Igazságügyi Közlöny« f. év október 1.-én kiadott számában a következő közleményt hozza:

»Fölmerült az a kérdés, vajjon azon esetben, ha kellően bejelentett állandó helyettessel bíró kir. közjegyző hivatalos járatban hatásköréhez tartozó teendők teljesítése végett székhelyétől távol van, jogosult-e a kir. Járásbírószág vezetője halasztást nem tűrő esetben közokiratokat fölvenni.«

»A kir. igazságügyminiszterium akképen nyilatkozott, hogy az 1886. VII. t. cz. 5. és 9. §-ainak világos rendelkezései nem hagynak fenn kétséget az iránt, hogy a kir. közjegyzőnek bármily okból (tehát távollét miatt is) bekövetkezett akadályoztatása esetén első sorban a közjegyzőnek az idézett törvény 6. §-ához képest a kamara részéről helyettesi igazolvánnyal ellátott helyettese van hivatta a közjegyző hatásköréhez tartozó teendőket a közjegyző helyett annak felelősségére (1886: VII. t. cz. 8. §.) elvégezni és csak helyettes hiányában, halasztást nem szenvedő esetekben, végezheti és köteles elvégezni a kir. Járásbírószág vezetője a bármely okból (tehát távollét miatt is) akadályozott kir. közjegyző hatásköréhez tartozó minden teendőket, azok kivételével, melyek az 1886: VII. t.



cz. 9. §.-ának első bekezdésében, mint a járásbíró vezetje által nem teljesíthetők, felsorolva vannak. (37910/1894 J. M. sz.)»

A nélkül, hogy a helyettesítés törvényünk által kétségkívül nem elég kimerítően és nem minden kételyt kizáró módon szabályzott kérdésének körülményes megvitatásába bocsátkoznánk, nem mulaszthatjuk el az igazságügyi miniszteriumnak a fenti közleményben közzétett felfogásával szemben aggályainkat kifejezni, mivel attól tartunk, hogy ez a, szerény nézetünk szerint a közjegyzői hivatás lényegével és a törvénynek is intenczióival egyenes ellentétben álló felfogás, ha a közjegyzői kamaráknak a helyettesek kirendelése körül s az egyes közjegyzőknek saját helyettesítésük körül követett eljárásában tért hódít, alkalmas lehet arra, hogy idővel az egész helyettesítési gyakorlatot a közjegyzői intézménynek nagy kárára teljesen meghamisítsa.

Sietünk megmondani, hogy abban a közleményben nem a miniszterium által tett pozitív kijelentést hibáztatjuk. Ha egy közjegyzőnek állandó helyettese van, akkor a közjegyző akadályoztatása esetén a járásbíró ne legyen se kötelezve, se jogosítva közjegyzői funkciókat teljesíteni. Ez helyesen van kijelentve. Különb a törvény e pontban (1886: VII. 9. §). félreérthetlenül világos. Kétségtelen persze az is, hogy ez illető helyettesnek az akadályoztatás idejére külön kamarailag kirendelve kell lennie, ez a szóban forgó kijelentésnek elhallgatott, mert önként érthető, föltételét képezi. Máskülönb megeshetik, hogy daczára annak, miszerint az akadályozott közjegyzőnek állandóan bejelentett helyettese van, mégis a járásbíróhoz kell egy félnek fordulnia. Még az állandóan bejegyzett helyettes is csak azon kettős föltétel alatt végezhet közjegyzői funkciókat, hogy a közjegyző maga akadályozva van és azonfelül a helyettes az illető kamara által a kérdéses akadályoztatás okából és idejére formális kirendelést nyert.

Maga ez a kijelentés tehát, illetve is az egész közleménynek második bekezdése önmagában tekintve egészen helyes. Alig is egyéb az, mint a törvénynek parafrázisa. És mégis egészen hamissá válik az a kijelentés, mihelyt a közleménynek első bekezdésére, illetve is a felvetett konkrét kérdésre lesz vonatkoztatva. Eltekintünk attól, hogy a kijelentés nem is látszik teljesen a fölvetett kérdésre szabottnak. Mert ebben az állandó helyettesről nem is történik említés. De hát magát a konkrét esetet nem ösmerjük. Lehet, hogy a

kérdés, amint közölve van, nem fejezi ki híven a fölmerült eset sajátosságát. Tény, hogy a fölvetett kérdéstről, amint közölve lett, inkább olyan esetre lehet következtést vonni, melyben a járásbíró közbenjárása, vagy közben nem járása nem azért lett kifogásolva, mert a távollevő közjegyzőnek székhelyén állandó helyettese volt, hanem azért, mert a közjegyző távolléte hivatalos járat által volt okozva s nem volt tulajdonképi távollét oly értelemben, mint ezt alább érinteni fogjuk. Hanem hát az, hogy a kijelentés a fölmerült esetre többé vagy kevésbé logikus módon illik-e, reánk nézve kevésbé érdekes, midőn eset és kijelentésnek legalább külső összefüggése megvan s épen ez az összefüggés vet élénk világot olyan competens forumnak, mint az igazságügyminiszterium, a helyettesítések dolgában — legalább ez egy alkalomból ítélve — teljesen téves fölfogására.

Azt mondja ugyanis az a kijelentés, — ha összevetjük a felvetett kérdéssel — hogy »ha a kellően bejelentett állandó helyettesel bíró kir. közjegyző hivatalos járatban hatásköréhez tartozó teendők teljesítése végett székhelyétől távol van« nem a járásbíró, hanem a helyettes joga és kötelessége a távollevő közjegyzőt helyettesíteni; holott a helyes felfogás az s a kijelentésnek, hogyha szorosán a fölvetett kérdésre lesz szabva, oly mód kellett volna hangzania, hogy: *ebben az esetben sem a járásbíró, sem a helyettes nem végezhet közjegyzői funkciókat, mert ebben az esetben a közjegyző egyszerűen nem is helyettesíthető, azért, mivel saját maga működésben van.*

A közjegyzői törvény csak kétféle helyettesítést ösmer; egyet a közjegyzői állás megüresedése esetén, mely egészen speciális esetet ezúttal fölösleges szóba hozni; a másik eset pedig az, mikor a közjegyző akadályozva van és pedig, mint a vonatkozó törvénytörvény specifikálja: »távollét vagy betegség« által.

*Czakhogy ennek a távollétnek fogalma alá nem lehet akármilyen távollétet alárendelni, jelesen nem azt, mikor a közjegyző csak azért van távol székhelyétől, mert székhelyén kívül «hivatalos járatban hatásköréhez tartozó teendőket teljesít», a mi alatt világosan az értendő, hogy a közjegyző, mint olyan, nem a székhelyén, hanem közjegyzői kerületének valamely más pontján működik. Már pedig egy stallum egy időben csak egy személy által lehet betöltve. Ha megengedhető volna az, hogy a közjegyző, ki egy végrendelet*



fölvétele miatt kerületének valamely, a székhelyén kívül eső részébe lesz híva, ugyanazon idő alatt magát székhelyén *közjegyzői teendőire nézve* helyettesítesse s hogy, míg ő kerületének egy pontján működik, ugyanazon idő alatt helyettese a székhelyen, vagy akár a kerületnek egy másik pontján, a mi egyre menne, ugyancsak mint közjegyző működjék, ez a közhitelességi elvnek egyenes karikatúrája volna s az egész közjegyzői intézmény diszcreditálására vezetne. Előfordulhatna akkor az, hogy egy és ugyanazon kerületben egyszerre öt-hat közhiteles személy működne ugyanazon egy stallumnak a palástja alatt. Mert ma sem tiltható meg a közjegyzőnek, hogy irodájában egyszerre két, vagy több helyettesi qualificatióval bíró jelöltet tartson, sem az, hogy ezeket mind állandó jelleggel bejelentse s azután többrendbeli akadályoztatása esetén, hol az egyik, hol a másik által helyettesítse magát. Ha azután a szóban forgó miniszteriumi kijelentésben nyilatkozó fölfogás a gyakorlatban utat törne magának, akkor mind a hat helyettes ugyanazon időben a kerület hat különféle pontjára volna küldhető s ott csakoly jogosultsággal vehetne föl okiratokat, mint az az egyetlen helyettes, a kinek a szóban forgó kijelentés az okiratfölvételt a közjegyző székhelyén megengedi, ugyanakkor, mikor a közjegyző maga »hatásköréhez tartozó teendők teljesítése végett« székhelyétől távol van. Mert, ha működhetik ilymód ugyanazon stallum révén egyszerre két közhiteles személy, akkor mért ne működhetnék három is, vagy több? Fruktifikálás szempontjából ez kitünő módszer volna, a mi nem tarthat vissza attól, hogy egész határozottsággal állást ne foglaljunk ellene, mert hivatásunk kérdéseit nem ebből a szempontból szoktuk megítélni, a mire tán lesz szabad hivatkoznunk, ha majd egyszer megint a díjtáblázat reformját leszünk bátrak sollicitálni.

Szükséges-e előadott fölfogásunknak a megerősítése végett a törvényben támpontokat keresnünk? Őszintén mondva, nehezünkre esik, mert a mily mód édes hazánkban a törvények legnagyobb része készül, úgy tetszik, a tekintélyükbe vetett hit épen nem rendületlen többé. Nem egyedül nálunk csökkent különben a törvény-magyarázat értéke, mely egész rendszerével egy képtelen föltevésen, a törvény teljes és tökéletes voltából kiinduló fikción, alapul.

A helyettesítés kérdésében is a törvény világos intézkedése (1886: VII. 5. §) tulajdonképen kizárná azt, hogy a közjegyző üdülés vagy pihenés céljából függeszse föl működését, miután határo-

zattan csak a távollét vagy betegség esetéről van a törvényben említés téve. Az a közjegyző, a ki nem beteg s kerületéből sem akar eltávozni, ennek határain belül pihenés céljából, bármennyire is rászoruljon különben, a törvény szoros szavai szerint, tulajdonképen nem vehetne magának szabadságot. Persze a törvényt magyarázó az ilyen eshetőség, melyre a skolasztikus szabályok egész tárházával rendelkezik, nem hozza zavarba, de az elfogulatlan gondolkozó tisztában van vele, hogy, mikor a törvény egyes szavai nyelvtani értelmük terjedelmén messze túl lesznek nyujtva, vagy, mikor egyes törvényes szabályok logikus tartalma a többé vagy kevésbé rokon eszmekörök bőségéből lesz telítve, akkor az eredeti paragrafus czélgére alatt legtöbb esetben már nem a törvényhozó eredeti portékája lesz árulva. A hagyományos módszer barátjával ennél fogva a »távollét« szó értelme fölött kellene vitatkozásba bocsátkoznunk, bizonyítgatván, hogy távollét alatt először is nem a székhelyről való eltávozás, hanem a kerületből való távollét értendő, melynek okán az a kerület hiteles személy híján való lesz, a mi a törvény intencziója szerint megakadályozandó dolog; másodsor pedig nem is egyszerű fizikai eltávozás, hanem olyan, mely a közjegyzői működés megszakításával egyidejűleges; hogy tehát a székhelyéről a hatásköréhez tartozó teendők ellátása végett távozott közjegyző nem tekintendő távollévónak a szó törvényes értelmében. Ennek kellő megigazolása végett aztán hivatkozni lehetne számos paragrafusra, melyek ugyanezt fejezik ki más szavakkal, vagy másról intézkednek ugyanazzal a felfogással. Alapjában az egész érvelésnek lelke mégis az egyéni felfogásban tükröző észszerűség és czélszerűség lesz. S pedig a mai fölfogásában, mely egy törvényétől mindig annyival inkább eltér, a mennyivel nagyobb időköz választ el annak a megalkotásától. Ezt az utóbbi szakadást ugyan közjegyzői törvényünk-nél, természetszerűleg, kevésbé lehet még constatálni s így arra legalább nincs szükség, hogy a törvény ráczióján az egyéni ráczió kedvéért erőszakot kelljen tenni. Annál egyenesebben ki lehet azonban mondani, úgy hisszük, hogy a helyettesítés kérdése is azok közé tartozik, melyek törvényünkben tökéletlenül, ha nem hibásan, vannak szabályozva, hogy a törvény hiányát ezuttal is, mint mindig, kipótolta a leghatalmasabb jogalkotó, az észszerű szokás s hogy utóvégre, a mit ez utóbbi alkotott, oda lehet állítani a törvénynek auktoritása alá, de mikor ez így történik, akkor van ebben egy



kis hasonlatosság ahhoz az állítólag nem ritka esethez, mikor a férj nevére lesz anyakönyvezve egy gyermek, melynek születésében annak nincs semmi érdeme.

Egy egyetlen esetben gondolható a közjegyzőnek és helyettesének egyidejűleges működése, abban t. i. mikor a helyettes, vagy az 1886: VII. t.-cikk 4. szakaszában körülírt qualificatióval bíró jelölt akár a székhelyen, akár a kerület valamely pontján kizárólag bírósági vagy gyámhatósági kiküldetéseken jár el. Minthogy ily esetben és egyidejűleg a közjegyző maga a székhelyén akadály nélkül végezhet közjegyzői teendőket, ennél fogva megfordítva, a közjegyző, mikor akár székhelyén, akár azon kívül kerületének valamely pontján kizárólag gyámhatósági, illetve bírói megbízásokban jár el, egyidejűleg a székhelyen visszamaradt helyettes — föltéve, hogy szabályszerű kamarai kirendelést nyert, — a közjegyzőt «mindennemű teendőire nézve», tehát a közhitelességi ügykörbe tartozókra nézve is, érvényesen helyettesítheti. Amint megeshetik tehát, hogy, míg a közjegyző székhelyén vagy kerületében okíratot vesz fel, a helyettes a kerület valamely pontjában hagyatékot tárgyal, úgy megeshetik, hogy megfordítva, a közjegyző tárgyal hagyatékot kerületének valamely pontján s ez alatt helyettese vesz fel a székhelyen vagy azonkívül okíratokat; persze csakis rendszerű kamarai kirendelés alapján s ugyanazon időben a közjegyző maga érvényes okíratot föl nem vehet. Ez nem kivétel a szabály alól, hanem maga a szabály más alakban. A közhiteles jelleg meg nem osztható; egy és ugyanazon időben csak egy személy lehet annak letéteményese.

Visszatérünk arra, hogy az igazságügyminiszteriumi kijelentés alapjául szolgált konkrét esetet nem ösmerjük. Ha azonban véletlenül ez az eset az épen most fölvetettel azonos lett volna, akkor a kijelentés nem kevésbé kifogásolható, mert ugyanarra a félreértésre szolgálhat alkalmat, mely ellen állást kellett foglalnunk. Ebben az esetben a kijelentésnek distinguálni kellett volna, hogy miféle «hatásköréhez tartozó teendők teljesítése végett» van távol a közjegyző székhelyétől, kimondván azután, hogy, a mennyiben e teendők a közhitelességi ügykörre tartoznak, a közjegyző egyáltalán nem helyettesíthető, sem a helyettese, sem a járásbíró által. Ha pedig az átvitt hatáskör térére tartoznak, akkor a közjegyző helyettesíthető állandó helyettese által, a mennyiben ez szabályszerűleg kamarailag kirendelve lett; a járásbíró által pedig csak esetről-esetre

és csak úgy, ha a közjegyzőnek ilyen helyettese nincsen, sem azon a székhelyen más közjegyző nem székel s a közjegyzői teendők, melyek ellátása végett a járásbíró megkeresve lett, halasztást nem szenvednek s az 1886: VII. t.-cz. 9. szakasza első bekezdése által kizártakhoz nem tartoznak.

*Dr. Ch. O.*

## Észrevételek az új örökösödési eljárásra.

Az új örökösödési eljárásról szóló 1894. XVI. t.-cz. életbeléptetésének küszöbén, elméleti betekintést nyerve a törvény szakaszaiba, gyakorlati szempontból számos és különösen hasonló megütközéssel fontolgatom a törvény 62—66 §§-nak értelmét, miként azt dr. Zöld kartárs úr ezen füzetek 5. számában közölt cikkében tette és dr. Kollár kartárs úrnak ezen füzetek 6. számában közzétett válaszában foglalt ügyes védelme sem volt képes előttem a törvény ezen szakaszainak homályát megvilágosítani és hézagait elfödni. Dr. Zöld kartárs úrnak jogosan fölvetett azon kérdésére: «vajjon mi történik akkor, ha a második kitűzött tárgyalási határnapra az előbbi határnapon megjelentek egyike bármi oknál fogva meg nem jelenik?» a törvényszakaszok feleletet csakugyan nem adnak. Ezen kérdés megoldására dr. Kollár kartárs úr élvezetes polemiájában talált praktikus expedienst, de az általa kínált mód, nézetem szerint, el nem fogadható, mert a törvény taxative sorolja fel a meg nem jelenés eseteit és nem mondja ki, hogy a törvény egyéb meg nem jelölt eseteiben az általános jogszabályok alkalmazandók, holott ezen kijelentés egyebütt meg van téve, — ennél fogva, a mi a törvényben nem foglaltatik, az a gyakorlattal nem pótolható s így nem az a kérdés, hogy miként lehet helyes gyakorlatot teremteni, hanem az, hogy a 62-66 §§-ban letett elv a fel nem sorolt esetekre miként alkalmazandó per analogiam.

A helyes törvényt magyarázat szerint — miként ezt dr. Zöld kartárs úr teszi — a törvény intentiója az, hogy, ha az első idézésre mindannyi örökös meg nem jelenik, úgy az örökösödési há-



nyad állapíttassék meg s annak közlésével a másodszori idézés folytán, az előzőleg meg nem jelent örökös részvételével vagy a nélkül, fog a tárgyalás megtartatni. Ez esetekben tehát az örökösöknek másodízben egybehívása alkalmával tartatik meg a tulajdonképeni tárgyalás, mint a melynek tárgyát az 55. és 59. §§-ban foglalt cselekmények képezik, miután a törvény is az örökösök másodízbeni egybehívásával lefolytatott eljárást jelöli ki érdemleges tárgyalásul, miként ezen nézetet eléggé támogatják a 62. § azon kitétele: »hogy ha személyesen vagy meghatalmazottja által meg nem jelenik, a tárgyalást az ő távollétében is meg fogják tartani s annak eredményéhez képest az örökség osztatlanul, vagy a körülményekhez képest az 59. § alkalmazása mellett, egészben vagy részben megosztva fog átadatni» — s a 63. § azon rendelkezése, hogy: «a meg nem jelent örökös a tárgyalást vezető kir. közjegyző által egy újabb határnapra azzal idézendő meg, hogy meg nem jelenése esetében igényét a hagyatéki tárgyalása során nem fogják figyelembe venni». A 64. § szerint: «ha a hirdetmény útján megidézett örökös nem jelenik meg, a tárgyalásra meg nem jelent örökös részére a gyámhatóság által kinevezett gondnok közbenjöttével tartandó meg»; a 65. § szerint, ha a kötelesrészre jogosított meg nem jelent, az eljáró közjegyző által az idézéssel egyidejűleg kinevezett ügygondnokkal fogják a tárgyalást megtartani; ugyanazon szakasz további rendelkezése: «ha pedig a kötelesrészhez való jog vitás: az első tárgyalásra meg nem jelent jogosított egy újabban kitűzendő határnapra az eljáró közjegyző által azzal idézendő meg, hogy meg nem jelenése esetében igénye a tárgyaláskor nem fog figyelembe vétetni».

Minthogy tehát a törvény érintetlenül hagyta ezen itt fejtegetett kérdést, annak megoldását tehát ezen szakaszaiban, nem pedig azokon kívül kell keresni.

A törvény nem tesz különbséget, hogy az örökös az első vagy második idézésre nem jelenik meg, ennél fogva meg nem jelenők ellen a 62. illetve következő §§ rendelkezései egyaránt alkalmazandók, mégis a második idézésre meg nem jelenő örökösre azon kivétellel, hogy miután első megjelenésekor örökségi hányadát, vagy igénye hiányát jegyzőkönyvileg elismerte, további harmadszori tárgyalásra idéztetése és felhívása mellőzendő. Hacsak rendkívüli okok nem gátolják, a másodszori tárgyalásra az első ízben már jelentke-

zett örökös bizonyára meg fog jelenni, ha első megjelenése alkalmával a másodszori megjelenés elmulasztásának következményeire a közjegyző által kellően figyelmeztetve lesz.

Ezek folytán nézetem az a 62—66 §§-ban ecsetelt meg nem jelenések gyakorlati alkalmazásában, hogy az első idézésre mindannyi érdekelt meg nem jelenvén, a megjelentekkel az összes érdekelt öröklése hányada — tehát mindannyi örököstársé — megállapíttatik, esetleg egyúttal a másodízbeni érdemleges tárgyalás a 66—71 §§-ban foglalt cselekményekre nézve előkészítetik. Ha már most az érdemleges tárgyalásra az összes örökösök ismét nem jelennének meg, azok sem, akik első ízben megjelentek, úgy kivétel nélkül a meg nem jelentek ellen a 62—66. §§ jogkövetkezményei fognak alkalmazásba vétetni.

Ezen mód szerint az eljárás a második tárgyalással befejezhető; nem érthetek tehát egyet dr. Zöld kartárs úr azon nézetével, hogy mihelyt egy örökös meg nem jelenik, a közjegyző nem tárgyalhat és a megjelentek osztályegységét nem köthetnek.

Igaz ugyan, hogy a törvény föltételezi valamennyi érdekeltnek megjelenését, mint a kiknek egyértelmű megállapodásával létesíthető az 59. § szerinti osztály, illetve foganatosítható az 55. §-ban előírt tárgyalás, csak hogy épen a 62—66. §§ szakaszok foglalnak magukban kivételes intézkedéseket arra nézve, hogy a meg nem jelenés húza-vonája daczára is a hagyatéki ügy befejezést nyerjen és mindamellett a meg nem jelenő érdekei is megóvassanak.

Épen ezen szakaszok sujtják joghátránnyal az eddig alkalmazásban volt törvényes kényszereszközök helyett a meg nem jelenő örököst, a mennyiben az érdemleges tárgyaláson a megjelentek az 59. § szerinti osztályt is megköthetik; miként ezt a 62. § azon kitétele, hogy: «az örökség osztatlanul vagy a körülményekhez képest az 59. § alkalmazása mellett egészben vagy részben megosztva fog átadatni» határozottan kifejezi.

Ezen 62—66 szakaszok leggyakoribb alkalmazást fognak találni az idegen bíróságnak területén, vagy az országon kívül, de ismeretes helyen lakó és a tárgyalásra lakhelyük távolsága miatt meg nem jelenő örökösök ellenében, kiknek kihallgatása az új eljárás értelmében a régi gyakorlat szerinti társhatóság útján nyilatkozat-kivétellel nem eszközölhető. Minthogy pedig a meghatalmazott által képviselt örökös a perenkívüli eljárásban az 1868. évi XIV. t.-cz.



533. §-a szerint csak hitelesített meghatalmazással ellátott megbízottja által képviselheti magát joghatályosan, tekintve, hogy az új örökösödési eljárás ezen meghatalmazás hitelesített vagy egyszerű minőségére nézve nem intézkedik, ezen idézett 533. § hatályában főtartottnak tekintendő és nézetem szerint a nem hitelesített, vagy szabálytalan meghatalmazás által képviselt örökös is a 62—66 §§ rendelkezései alá esik.

Gyakorlati szempontból jogos észrevétel tárgyát képezheti az eljárásnak azon hiánya is, hogy az eljárás az örökösök által előre kapott értékek beszámítási módjának és miségének meghatározásáról nem rendelkezik.

Igen gyakori eset, hogy az örökösök közül egy vagy többnek örökségébe leendő beszámítási kötelezettséggel értékeket előre felvettek, melyeknek a hagyaték állagához leendő hozzászámítása a törvényes egyenlő osztályrész meghatározása tekintetéből szükséges. Az eljárás 59. §-ában ezen kérdésre nézve csakis annyiban intézkedik, hogy: «...az teszi vita tárgyát, hogy egy vagy több örökös-társat terhel-e az örökrészébe betudandó érték és ha igen: mennyi; az örökös-társak egyértelmű megállapodással e vitás kérdések érintetlenül hagyásával köthetnek osztályos egyességet». Tekintve, hogy az örökrészbe betudandó érték alapján a törvényes osztályrész kiszámításának különféle módozatai vannak, kívánatos lett volna, miként az az előző örökösödési eljárási tervezetekben fölvéve volt, jelen törvényben is meghatározottat volna s így ezen hiány az egyöntetű eljárás rovására fog menni s ugyancsak a bizonytalan gyakorlatnak hagyatott fenn az alaki jog körébe tartozó azon kérdés: mi számítható be az örökösnek az általa előre fölvetett értékekből? Ha már a törvény 59. §-ában ezen kérdéseket érintette és vitás esetekben azokat érintetlenül hagyni rendelte, a nem vitás esetekre jogszabályt alkothatott volna; de alig képzelhető a gyakorlatban, hogy a beszámítandó értékek vitássága mellett örökösök osztályegységét kötnének.

Mint hogy a törvény 12. §-a a halálesetfelvétel kellékei közé nem sorozza azon körülmény kinyomozását: ki van az örökség birtokában, nehézséggel fog járni az 58. § értelmében birtokban levő törvényes örökösök idézése, midőn az örökhagyó végrendelet hátrahagyásával halt el; ugyanazért ezen hiány pótlása a rendeletileg megállapítandó halálesetfelvétel mintájában lenne eszközendő.

A hatáskör- és illetékességről szóló 6. § kimondja, hogy a kir. közjegyző a törvényben megállapított korlátok között járhat el, ennél fogva a közjegyző intézkedési joga az eljárás csak azon cselekményeire terjed ki, melyekre a törvény a közjegyzőt jelöli ki, ennél fogva a 97.-§ esetében az árverési feltételek tervezetét a tárgyalás alkalmával az érdekeltekkel meg nem állapíthatja, mert ez intézkedés a hagyatéki bíróságnak tartatik fenn.

Különösnek találom ezen intézkedést az eddigi hosszas és állandó gyakorlattal szemben, miután az árverési feltételek megállapítása épen nem képez bírói functiot, s ez csak az eljárás késedelmét, a feleknek a bíróság előtti újbóli terhes és költséges megjelenését, a bíróság felesleges megterhelését idézi elő, holott ezen teljesen perenkívüli cselekmény, mint a hagyatéktárgyalással szorosán összefüggő, a kir. közjegyző hatáskörébe utalandó lett volna annál inkább, mert a törvény az 59. §-ban foglalt cselekményeket, különösen még az ingatlanoknak szakértők közbenjöttö melletti felosztását is a közjegyző [intézkedési körébe sorozta. Kérdés már most az, hogy a hagyatéki bíróság jogosított-e ezen cselekmények foganatosítására a kir. közjegyzőt, mint bírói kiküldöttet megbízni, miként az valószínűleg a gyakorlatban történni fog? Részemről ezen kérdésre az eljárás 6. §-a alapján nemmel válaszolok, minthogy a törvényben a bíróságnak fentartott jogcselekményeknek a közjegyzőre leendő átruházását ki nem mondotta. Ugyanazt mondhatom a törvény 59. § b. pontjában foglalt vételár-felosztásra is, melyet a törvény hasonlóképen a hagyatéki bíróságnak tartott fenn.

A közjegyzői díjakra nézve hiányos a törvény azon oknál fogva, hogy a díjmegállapítás ellen a közjegyzőnek semmiféle jogorvoslatot nem adott s ez által a közjegyzői díjak megállapítás tekintetében teljesen a bírói önkénynek szolgáltatott ki.

Ezen gyakorlati szempontból tett észrevételezések mellett nem mulaszthatom el, hogy ki ne fejezzem csodálkozásomat a törvénynek az örökhagyó özvegye iránt tanúsított azon elbánása felé, hogy a hagyatéktárgyalásnak a törvény 3. § szerinti kérelmezésére jogosítottak sorából az özvegy kizáratott, az özvegyi igényeknek nemcsak, hanem a hitbér, hozomány és közszerzemény kérdéseinek a tárgyalás alkalmából rendezése az 55. § által kötelezővé nem tétetett, a 81. § azon tág rendelkezése fölött, hogy az özvegyi jog az



ingókra nézve *megfelelően* biztosítandó, végre a törvény 102. §.-ának azon mostoha rendelkezése fölött, hogy az örökösödési bizonyítvány kiadását azon körülmény nem akadályozza, miszerint örökhagyónak özvegyi joggal bíró özvegye hozzá nem járult.

Igaz ugyan, hogy az özvegy ezen igényei érvényesítésére a hagyaték ellenében a törvény rendes útja nyitva áll, de ezen igényeknek a hagyatékkal szoros összefüggésénél fogva a hagyaték rendezésével az örökösödési jogviszonyok megállapításánál legtöbbször oly elválaszthatatlan, hogy különválasztva, az öröklési kérdések sem rendezhetők és osztály sem létesíthető.

Az özvegynek legtöbbször az örökhagyó vagyonába beruházott követeléseinek kívüli vagyon hiányában életkérdés, hogy igényei kielégítése tekintetében már a hagyatéki tárgyalás alkalmával az egyezsége mód adassék, mi legtöbb esetben sikeres is; ellenben míg az özvegy igényével a per újjára tereltetik, legtöbbször szóbeli vagy szabálytalan okiratokon nyugvó, egyébként jogos követeléseitől elűttetik.

A gyakorlati élet mindennapi szomorú példája állítja elénk az özvegyi sorsot és kevesebb tiszteletben sohasem részesült jog, mint épen az özvegyé, különösen pedig, midőn özvegnő mostoha gyermekekkel, mint örökösökkel áll szemben.

Mindig az özvegnő az, ki elsőnek jelentkezik a hagyaték tárgyalásáért s mint a haszonvételből az örökösök által kizárt, panaszolja fel éhenhalásnak kitett sorsát. Vagyon hiányában részint nincs módjában pert indítani, vagy, ha azt meg is indíthatta, nem képes bevárni a per befejezését. Amit az örökösök készek az özvegynek a hagyatéki igények rendezésénél megadni, arra legtöbbször a már birtokba jutott és telekkönyvi tulajdont nyert örökösök ritkán hajlandók. Midőn tehát a hagyatéki eljárás keretében a hagyatékkal szoros viszonyban álló özvegyi igények is állanak, elég indok kínálkozott arra, hogy az özvegnő iránt mindig loyális magyar törvényhozás a hagyatéki eljárás kérelmezésére jogosítottak közé az örökhagyó élettársát is felvegye, nemcsak, hanem őt a hagyaték veszélyeztetése esetében a törvény által tett előleges biztosítási intézkedések kérelmezhetése által jogos védelmébe is vehette volna.

A gyakorlati életben az eljárás mostohasága, az özvegy nőnek igényeivel a per újjára terelése által szomorú következményeket fog az özvegnő részére szülni, mely jóslatommal a köznépet ösmerő szakférfiak bizonyára egyetértének.

Az új örökösödési eljárással bizonyára haladást tettünk a perenkívüliség terén, de korántsem érte el az igazságszolgáltatás azon ideálját, melyet a bíróság hatásköréből kivett és a perenkívüliség organumára, a közjegyzőre ruházott hagyatéki eljárásban, a föltétlen hagyatéki tárgyalási kényszerben, a telekkönyvi kényszerben és az árvaszékek, mint gyámhatóságok megszüntetésében a haladó kor késlekedő hajnalhasadásában látunk.

*Dr. Gutmann Lajos*  
kapuvári kir. közjegyzőhelyettes.

## Az utolsó évtized ügyforgalmi statisztikája.

A szaporítások kérdésében — a legfontosabban, mely ez idő szerint karunkat foglalkoztatja — a legnyomósabb szó mindenestre a statisztikát illeti. Van-e emelkedés az ügyforgalomban? elég tekintélyes-e az? olyan-e, mely intensiv is egyúttal, vagyis az anyagi oldalról is megnyugtató? fokozatos és állandó-e, hogy bízni lehessen abban, a mit ígér? igazolja-e azt, a mi annyira szívünkön fekszik, t. i. az intézménynek lejobb nyomulását a szélesebb néprétegekbe? Csupa olyan kérdés, mely döntő a szaporítások dolgában, de fontos ezektől egészen eltekintve is; sőt egyik-másik egyenesen létkérdése intézményünknek, ítélet az életrevalóságáról, mérlege az eddigi tevékenységének.

Daczára az ügyforgalmi statistika eme kiváló jelentőségének, karunk előtt a saját tevékenységének ez a képe ezideig, legalább az egész országot felölelő és nagyobb időszakot átfogó terjedelemben, úgy szólván teljesen ismeretlen. Azt hisszük tehát, hogy kívánatos dolgot cselekszünk közlésével. Hadd legyen világos az intézménynek helyzete minden egyes kartárs előtt; az igazságnak ösmerete, legyen az kedvező, vagy kedvezőtlen, csak előnnyel járhat mindannyiunk számára.

Az adatoknak sokasága miatt fűzetünk terjedelme mellett csak bizonyos korlátok között eszközölhetjük e közléseket; jelesen egyelőre csak a kamarák összetes ügyforgalmát adjuk és ezt is csak az utolsó évtizedre (pontosabban kilencz évre) vonatkozólag; az 1886. VII. t.-cikk mintegy két időszakra választja az intézmény életbe-

építetése óta leforgott húsz évet. A novella előtti időszak forgalmát, mint a mely mai nap kevesebb közvetlen érdekekkel bír, de a kép teljessége szempontjából mégis fontos, utóbb fogjuk ismertetni.

	ÉV	ügykönyv- be beve- zetett számok	váltó- óvások száma	hagyaté- kok száma	bírói megbiza- sok száma	másolat stb. hite- lesítések száma	fordítá- sok száma
ARADI KAMARA	1886	5600	1536	3257	183	2566	134
	1887	5652	1778	4235	160	2963	99
	1888	6101	2096	5536	194	3283	385
	1889	6010	2830	5900	163	4059	586
	1890	6674	3883	5650	163	3815	459
	1891	7779	4974	6368	118	3960	338
	1892	7243	4308	6231	111	3629	547
	1893	8079	5906	6363	101	3710	503
	1894	8000	7380	6263	195	3397	428

BUDAPESTI KAMARA	1886	21812	8130	8621	611	16017	1042
	1887	20786	7799	9301	612	14191	1136
	1888	21711	9005	9154	630	15522	2131
	1889	22198	8805	10158	648	17888	2253
	1890	25199	9858	9780	758	16743	2177
	1891	26041	10015	9571	618	16949	2035
	1892	25456	11617	9638	521	16757	2421
	1893	26680	13631	9347	473	19321	2279
	1894	27112	16240	9143	582	19544	2724

A jelenleg közötti idősokra vonatkozólag első sorban a közjegyzői ügyködés összes főágait adjuk általános számokban, azután fogunk az egyes ágak, jelesen az ügykönyvforgalom részleteire áttérni.

magán beadvá- nyok száma	Össze- sen	Közjegy- zői állá- sok száma	Lakosság száma	Hány szám esik egy köz- jegyzőre	Hány lakos esik egy számra	Emelke- dés %-ban az 1886. évhez vi- szonyítva
2587	15863	18	1.022.756	881.27	64.40	—
3275	18162	15	1.032.804	1210.8	56.86	14.639
3688	21283	18	1.042.853	1182.38	48.90	34.176
4351	23899	18	1.052.901	1327.72	44.05	50.684
4322	24966	19	1.062.950	1314.—	42.57	53.387
4751	28288	19	1.072.998	1488.84	37.93	78.369
4701	26870	19	1.083.046	1414.21	40.30	69.396
4641	29303	19	1.093.095	1542.25	37.30	84.745
4538	30201	19	1.103.143	1589.52	36.52	90.415

7716	63949	34	1.897.323	1880.85	29.67	—
7887	61812	33	1.927.600	1873.09	31.18	3.676
7268	65421	33	1.957.877	1982.45	29.92	2.302
6511	68461	34	1.988.154	2013.55	28.74	7.055
6938	71453	33	2.018.431	2165.24	28.24	11.716
6551	71780	33	2.048.707	2175.15	28.54	12.208
6635	73045	33	2.078.984	2213.48	28.46	14.222
6757	78488	33	2.109.261	2378.42	26.87	22.738
6617	81962	33	2.139.538	2483.3	26.10	28.169



	ÉV	ügykönyv- be beve- zetett számok	váltó óvások száma	hagyaté- kok száma	bírói megbiza- sok száma	másolat stb. hite- lesítések száma	fordítá- sok száma
DEBRECZENI KAMARA	1886	7473	7659	7445	525	3007	19
	1887	7528	7903	9806	671	2850	7
	1888	7872	8679	11200	672	2849	12
	1889	8717	8739	12463	737	3622	23
	1890	9471	10320	11804	602	3169	38
	1891	10075	11720	13089	635	2752	24
	1892	10147	12233	13574	301	2894	37
	1893	10431	16774	13683	431	3268	77
	1894	10467	23671	12443	346	3569	71

KASSAI KAMARA	1886	6683	7777	7988	301	3269	172
	1887	6127	6893	9373	280	3114	139
	1888	6431	6776	10043	304	4233	904
	1889	6832	6575	9527	269	5264	1045
	1890	6870	7056	9290	207	4391	1280
	1891	6808	7176	9290	272	3578	1211
	1892	6930	7164	10048	237	3445	1277
	1893	7048	7971	10910	211	3144	1023
	1894	7527	9259	10227	212	3796	1106

magán beadvá- nyok száma	Össze- sen	Közjegy- zői álla- sok száma	Lakosság száma	Hány szám esik egy köz- jegyzőre	Hány lakos esik egy számra	Emelke- dés %-ban az 1886. évhez vi- szonyítva
3982	30110	21	1.954.256	1433·8	64.90	—
3908	32673	25	1.979.271	1306·92	60·57	8·711
4958	36242	26	2.004.287	1393·92	55.30	20·366
4787	39088	26	2.029.302	1503·38	51.91	29·823
4988	39392	26	2.054.318	1515·07	52.15	30·835
4926	43221	27	2.079.333	1600·77	48.11	44·444
4941	44127	26	2.104.348	1697·19	47.68	45·623
5091	49755	27	2.129.364	1842·77	44.40	65·274
5105	55672	27	2.154.379	2061·92	38.69	84·962

3754	29944	24	1.717.020	1247·66	57·34	—
3805	29731	22	1.726.222	1351·4	58·06	—0·492
3796	32487	22	1.735.425	1476·68	53·41	8·492
4189	33701	22	1.744.627	1531·86	51·76	12·547
4072	33166	23	1.753.830	1442.—	52·88	10·760
3906	33241	24	1.763.032	1385.—	53·03	11·010
4283	33384	23	1.772.234	1451·47	53·08	11·489
3878	34185	24	1.781.437	1424·37	52·08	14·164
4193	36320	24	1.790.639	1513·33	49·21	21·297



	ÉV	ügykönyv- be beve- zetett számok	váltó- cívások száma	hagyaté- kok száma	birói megbízá- sok száma	másolat stb. hite- lesítések száma	fordítá- sok száma
KOLOZSVÁRI KAMARA	1886	6625	3986	8661	406	2813	196
	1887	7290	3765	9598	410	2979	224
	1888	7811	4527	9934	379	3704	1858
	1889	8292	4976	11909	385	6410	2313
	1890	8522	5793	12058	413	3432	1845
	1891	8595	5484	13021	310	3482	1732
	1892	8542	5528	14185	252	3342	1539
	1893	8919	6763	14262	194	3416	1379
1894	8679	10454	14733	220	3374	1367	

PÉCSI KAMARA	1886	4706	2776	6983	234	2168	137
	1887	4905	3708	8216	150	3133	99
	1888	5706	3976	9129	195	3424	214
	1889	6010	3947	9113	275	2058	408
	1890	6621	4422	9770	346	3458	345
	1891	6796	4929	9649	452	3431	306
	1892	6893	5442	9900	300	3447	421
	1893	7626	6150	9250	286	2835	454
1894	7718	6485	8124	315	3182	516	

magán beadvá- nyok száma	Össze- sen	Közjegy- zői állá- sok száma	Lakosság száma	Hány szám esik egy köz- jegyzőre	Hány lakos esik egy számra	Emelke- dés %-ban az 1886 évhez vi- szonyítva
2773	25460	23	1.737.174	1106.95	68.23	—
2886	27152	22	1.750.443	1234.18	64.46	6.645
3173	31386	23	1.763.711	1364.60	56.25	23.277
3531	37816	24	1.776.980	1575.66	46.99	48.543
4185	36248	24	1.790.249	1510.33	49.88	42.372
4005	36629	24	1.803.517	1526.20	49.23	43.878
4030	37718	25	1.816.786	1508.76	48.16	48.146
3869	38802	25	1.830.054	1552.08	47.16	52.410
4141	42968	26	1.843.323	1652.61	42.94	68.306

2933	19937	19	1.261.765	1049.31	63.23	—
2188	23399	20	1.272.803	1169.95	54.48	17.367
3579	26223	20	1.283.841	1311.15	48.95	31.535
3716	25527	20	1.294.879	1276.35	50.72	28.042
4092	29054	21	1.305.917	1383.52	44.94	45.013
4393	29956	22	1.316.954	1361.63	43.96	50.276
4452	30855	22	1.327.992	1402.5	43.03	54.764
4311	30912	22	1.339.030	1405.08	43.22	57.936
4045	30385	22	1.350.068	1381.13	44.43	52.410



	ÉV	ügykönyv- be beve- zetett számok	váltó- óvások száma	hagyaté- kok száma	bírói megbízá- sok száma	másolat stb. hite- lesítések száma	fordítá- sok száma
POZSONYI KAMARA	1886	8180	4656	7478	459	3457	358
	1887	8371	4917	8917	488	3609	347
	1888	8682	5681	8425	512	3297	4247
	1889	9020	4875	8201	634	4196	4914
	1890	9522	5510	8964	538	3721	4508
	1891	8839	5430	8776	489	3596	3135
	1892	8926	5821	8664	530	3424	3166
	1893	9433	6128	8788	488	3300	2789
	1894	10052	5836	9116	433	3768	2379

SZEGEDI KAMARA	1886	10506	3798	4260	224	2310	194
	1887	11460	4019	5246	264	2255	242
	1888	11238	4210	5495	263	1940	738
	1889	10866	3961	5544	210	2216	699
	1890	11200	4038	5352	151	2197	632
	1891	10965	4021	5816	228	2430	720
	1892	10759	4543	6437	235	2668	586
	1893	12601	6746	6442	204	3590	665
	1894	13187	9729	5927	174	4218	704

magán beadvá- nyok száma	Össze- sen	Közjegy- zői állá- sok száma	Lakosság száma	Hány szám csik egy köz- jegyzőre	Hány lakos esik egy számra	Emelke- des %-ban az 1886. évhez vi- szonyítva
5879	30467	25	1451404	1218.68	47.63	—
6241	32890	26	1461028	1265.—	44.42	7.953
6148	36992	26	1470653	1422.76	39.78	21.417
6247	38087	26	1480278	1464.88	38.86	25.012
5598	37861	26	1489903	1456.15	39.24	24.271
5143	35408	26	1499527	1361.84	42.35	16.217
5097	35628	27	1509152	1319.55	42.35	16.940
5224	36150	27	1518777	1338.88	42.01	18.653
5227	36821	27	1528401	1363.74	41.50	20.859

3943	25235	18	1055236	1401.94	41.81	—
5017	28503	18	1068528	1583.50	37.17	12.951
4973	28857	18	1081819	1603.16	37.48	14.353
4810	28306	19	1095111	1489.78	38.68	12.169
4414	27984	18	1108403	1554.66	39.60	10.895
5047	29227	19	1121694	1538.26	38.37	15.820
4581	29809	19	1134986	1568.89	38.07	18.125
4854	35102	19	1148277	1847.47	32.71	39.108
5066	39005	19	1161569	2052.89	29.78	54.539



	ÉV	ügykönyv- be beve- zetett számok	váltó- óvások száma	hagyaté- kok száma	bírói megbízá- sok száma	másolat stb. hite- lesítések száma	fordítá- sok száma
SZOMBATHELYI KAMARA	1886	8242	1585	6146	232	2346	115
	1887	8440	1619	6572	240	2325	114
	1888	8758	2128	6554	223	2140	3059
	1889	8182	1944	6595	257	2538	3757
	1890	8255	2272	6484	262	2218	3764
	1891	8341	2280	6433	161	2133	3141
	1892	7857	2354	6729	150	2200	2710
	1893	7238	2544	6346	201	1941	2767
	1894	7687	2833	6724	181	2159	2601

TEMESVÁRI KAMARA	1886	9153	3391	5975	630	2460	354
	1887	8580	3310	6303	797	2509	321
	1888	12455	3760	6437	807	2554	3419
	1889	11296	4666	7139	651	3079	3269
	1890	11595	5662	8055	668	3705	3845
	1891	11617	6476	9322	571	4092	3823
	1892	11257	7239	10527	525	3033	3484
	1893	12227	11271	9630	469	3520	3084
	1894	13099	13567	9412	480	3301	2716

magán beadvá- nyok száma	Össze- sen	Közjegy- zői álla- sok száma	Lakosság száma	Hány szám esik egy köz- jegyzőre	Hány lakos esik egy számra	Emelke- dés %-ban az 1886. évhez vi- szonyítva
5165	23831	18	1043781	1323.94	43.69	—
5046	24356	18	1049358	1353.11	43.08	2.203
4681	27543	18	1054935	1530.16	38.30	15.578
4526	27799	18	1060512	1544.38	38.14	16.652
4642	27897	18	1066090	1549.83	38.21	17.061
4633	25122	18	1071667	1395.66	42.65	5.417
4172	26172	18	1077244	1454.—	41.16	9.822
4240	25277	18	1082821	1404.27	42.04	6.171
4168	26353	18	1088398	1464.55	41.30	9.449

5326	27289	18	1382485	1516.05	50.66	—
5308	27128	19	1395219	1427.78	51.43	-0.589
6304	35736	18	1407954	1985.33	39.39	30.959
6362	36462	18	1420689	2025.66	38.96	33.610
6705	40236	19	1433424	2117.68	35.62	47.460
7300	43001	19	1446158	2263.21	33.65	57.603
8497	44662	19	1458893	2350.63	32.66	63.694
8547	48748	19	1471628	2565.68	30.18	78.678
7155	49730	19	1484362	2617.36	29.84	79.431



Az utolsó évtized tehát az összes kamaráknál örvendetes *absolut* ügyszorgalom emelkedést mutat. Legnagyobb ez az emelkedés az aradi kamara területén (90·4%), legkisebb a szombathelyi kamaránál (9·4). Az eltérés a két véglet között föltűnően nagy. Mindazonáltal az alsó véglet felé kevés kamarának az emelkedése húz. Már a legközelebbi, a pozsonyi kamaráé, 20·8% s azon felül csak kettő, a kassai (21·3%) és a budapesti (28·2%) kamaráknak emelkedése marad az 50%-on alul. A többi 6 kamara emelkedése mind föltűnő, az 50%-ot és kettőé közülök, t. i. a temesvárié 79·4%-kal, a debreczenié 85%-kal erősen megközelíti az aradi kamarának maximális emelkedését. Az emelkedés átlaga az összes kamaráknál 51%. Föltűnő, hogy a nagyobb emelkedés általában az ország déli és keleti részeiben tapasztalható, melyek mögött az északi és nyugati részek emelkedése kivétel nélkül messze elmarad.

Korai volna azonban ébből az *absolut* emelkedésből föltétlenül kedvező következtetéseket vonni. Egy az, hogy a legtöbb kamaránál a közjegyzők száma is szaporítva lett, a mi az emelkedés mérlegét már tekintélyesen megbíllenti. Másik pedig, hogy a közjegyzői ügyszorgalom egyes ágainak részletes emelkedése a tulajdonképen döntő abban a kérdésben, hogy az emelkedés az anyagi helyzet javulásával egyértelmű-e? Az egyes ágak részletezésébe, más érintők, később fogunk belemenni. A mi a közjegyzői állások számához mért *relativ emelkedést* illeti, az természetesen a közbejött szaporítások folytán az *absolut* emelkedéshez képest már némileg csökkentett arányokat mutat.

A legkisebb *absolut* emelkedésű szombathelyi kamaránál a közjegyzők számz 1886 óta nem változván, a *relativ* emelkedés az *absolut*val azonos. A legközelebb kisebb emelkedésű pozsonyi kamarában, hol 1886-ban 25 közjegyzői állás volt szervezve, 1894-ben pedig 27, az előbbi évben egy közjegyzőre eső összes számok átlaga 1218·68 volt, az utóbbi évben pedig 1363·74. Ennélfogva a *relativ* (tulajdonképeni) emelkedés ennél a kamaránál 11·9 százalék. A legnagyobb *absolut* emelkedésű aradi kamaránál pedig, hol a letolyt 10 év alatt csak egy új állás szerveztetett, 1886-ban az egy közjegyzőre eső összes számok átlaga 881·27, míg 1894-ben 1589·52 volt. A *relativ* emelkedés ennélfogva ennél a kamaránál már csak 80·4 százalék.

(Folytatjuk)

## Kamarai hírek.

**A pécsi kir. közjegyzői kamarának** f. évi szeptember hó 8.-án tartott rendes évi közgyűléséről utólagozva megemlítjük, hogy azon megválasztattak elnökké: *Bánffy* Simon, alelnökké: *Plihál* Ferencz, kamarai választmányi tagokká: *Visy* Lajos, *Ziegler* Kálmán és *dr. Blum* Béla, póttagokká: *dr. Külley* Zoltán és *dr. Cottely* Géza. Kamarai fegyelmi birákká: *Plihál* Ferencz és *Ziegler* Kálmán, pótbirákká: *Visy* Lajos és *dr. Külley* Zoltán.

\*

**A pozsonyi kir. közjegyzői kamara** folyó évi szeptember hó 22-én tartotta közgyűlését, melyen elnökül *Pongrácz* Kálmán nyitrai, rendes választmányi tagokul: *Gyuracska* Alajos galánthai, *Bartal* György pozsonyi, *Laucsik* Máté érsekújvári, *dr. Pohl* Károly pozsonyi, póttagokul: *Bucsay* Ferencz malaczkai, *dr. Glatz* Lajos somorjai; fegyelmi birácul: *Bartal* György pozsonyi, *dr. Pohl* Károly pozsonyi, pótbirácul: *Bucsay* Ferencz malaczkai és *Gyuracska* Alajos galánthai kir. közjegyzők lettek megválasztva.

\*

**Az aradi kir. közjegyzői kamara** folyó év szeptember 20.-án tartotta közgyűlését, melyen elnökül *Bonts* Döme, a választmány rendes tagjaivá: *Kénosi* Sándor József, *Horváth* Károly, *Kirileszku* Gyula, *Mikolay* Mihály, póttagokká: *dr. Téri* Ödön és *dr. Márki* János választattak meg.

\*

**A budapesti kir. közjegyzői kamara** ez évi közgyűlését folyó október hó 20.-án d. e. 10 órakor Budapesten, a törvénykezési palota I. emeleti tanácstermében tartja meg.

\*

**Az aradi kir. közjegyzői kamara** ez idei közgyűlése alkalmából az «Aradi Közlöny» f. hó 1.-én kiadott száma «A közjegyzői kamara jubileuma» cím alatt rokonszenves cikkben emlékezik meg a közjegyzői intézményről és különösen az aradi kamarának érdeműs elnökéről, *Bonts* Döme kir. tanácsos, aradi királyi közjegyzőről ki e tisztjét a kamara első megalakulása óta 20 éven keresztül állandóan viselte.



Megnyitó beszédében a kamara elnöke, az érintett forrás szerint, visszapillantást vetve a kamarának 1875. évi szeptember hó II.-én történt megalakulására, azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a közjegyzői intézmény életképessége a lefolyt idő alatt teljesen igazolást nyert, az már többé kétségbe nem vonható. Alapos reményt táplál az intézmény megszilárdulásához és teljes megszilárdulásához, mert, habár több felől voltak és részben még ma is vannak az intézmény megszilárdulásának és terjedésének megakadályozására irányuló törekvések, melyek úgy a kamarának, mint az egyes közjegyzőknek sok küzdelmet okoztak és okoznak: ezen törekvések mindazonáltal az intézmény életképességén s a jogéletre mindinkább bebizonyult hasznosságán hajótörést szenvedtek és fognak szenvedni. Így az intézmény fejlődésében és megszilárdulásában, ha lassan is, ha akadályokkal küzdve is, időről-időre mindinkább izmosodik.

Ha tehát az intézmény nem is juthatott eddig a teljes megszilárdulásig, minden ellene irányzott törekvések és támadások dacára, mégis konstatálható azon örvendetes tény, hogy sem a közönség, sem a hatóságok, vagy illetékes helyek körében sohasem nyilvánult oly mozgalom, mely az intézmény megszüntetését célozta volna; a mi mindenesetre annak bizonyítéka, hogy az irányadó közvélemény az intézményt a polgárok jogéletére hasznosnak és jótékonynak ismerte föl.

Minden kezdet nehézségekkel jár, minden új intézménynek saját erejével és céljainak gyakorlati hasznosságával kell jövője biztonságát és élete tartósságát kiküzdenie. A jelenlegi közjegyzők, kiknek a kezdet nehézségeivel való küzdés jutott osztályrészül, küzdelmeiket nem csupán a maguk előnyére, hanem az intézmény érdekében is folytatták utódaik előnyére. Úgy eddigi, mint ezutáni küzdelmeik s a polgárok folyton fejlődő művelődése az intézmény teljes megszilárdulását is aránylag rövid idő alatt biztosítani fogják és azon hitben van, hogy a második húsz év leforgásával az épület teljesen tető alatt fog állana.

A kamara húsz éves beléletére visszatekintve, megnyugvással jelentheti, hogy a kamara tagjai, dacára annak, hogy a kamara székhelyétől távol laknak, a kamara hatásköréhez tartozó ügyek elintézésében mindenkör buzgalommal és készségesen működtek közre,

habár e közreműködésük mindannyiszor idő és pénzáldozatokba került. A kamara évenként megválasztott tagjainak e buzgalma és áldozatkészsége tette lehetővé a kamarának nemcsak a folyó ügyek elintézését, hanem több, az intézmény érdekét érintő nagyfontosságú kérdésben is az igazságügyi kormányhoz az egyes törvényjavaslatok fölötti vélemények, indítványok és emlékiratok, valamint a kamara területén felmerült felsőbb orvoslást igénylő ügyekre vonatkozó jelentések fölterjesztését.

Jelzi ezután a kamarának néhány nagyobb fontosságú ügyben való eljárását. E kamara kezdeményezte ugyanis *az országos közjegyzői egylet* megalakítását, mely tudvalevőleg meg is alakult és 1884. év óta működik. Ezen egylet működése a közjegyzői intézmény érdekében több tekintetben igen hasznosnak bizonyult; még csak *az kívánatos, hogy az ország minden közjegyzője az egylet tagjává legyen s iránta kellő érdekeltséggel viseltessék, mert minél számosabbak az egylet tagjai és minél nagyobb érdeklődéssel viseltetnek annak céljai és munkálkodása iránt, annál hatásosabb és biztosabb működésének sikere.*

Az igazságügyi kormányhoz nagyobb fontosságú kérdésekben véleményt és fölterjesztéseket intézett a kamara:

a közjegyzők hivatalos levelezéseinek portomentessége, a kincstár, közhatóságok és gyámpénztárak magánosokkal kötendő szerződéseinek és kötelezvényeinek közokiratban leendő főlvétele, a közjegyzői díjszabás rendezése, közjegyzői helyetteseknek a kinevezéseknél első sorban leendő figyelembe vétele, hagyatéki tárgyalásoknak kizárólag a közjegyzőkhöz leendő utalása, a közjegyzői törvény revideálása, a zugírászat korlátozása és megszüntetése, az örökösödési eljárás reformja, valamint több előfordult panaszos eset tárgyában.

A kamara működése alatt fölmerült további mozzanatok és statisztikai adatokból jelenti:

hogy a kamarához megalakulása óta mostanáig 3426 beadványi szám érkezett, melyek mind elintézését nyertek; a kamara területéről más kamara területébe hat közjegyző nyert áthelyezést; állásáról leköszönt három, meghalt öt, új közjegyző kineveztetett 17, az életbeléptetéskor kinevezett közjegyzők közül életben és működésben van meg öt.

A közjegyzői jelöltekről vezetett névkönyvbe beiktattatott 84 jelölt, kik közül helyettesi rendelvényt nyert 28.



A kamara területén ma tényleg működő 19 közjegyzőségből a kamarához évenként befolyt ügyforgalmi kimutatások szerint az ügykönyvekbe bevezettetett 1894. év végeig 111027 szám, a hagyatéki könyvekbe pedig 75781 árvaszéki és bírói megbízás. Az ügykönyvi számok közül mintegy 30—40 százalék névalírási hitelesítésekre és tanúsítási jegyzőkönyvekre esik; a közjegyzői kényszer alá eső jogügyletek száma pedig 9477. Ezen számokból azután kitűnik, hogy kényszer alá nem eső jogügyletek és egyoldali okiratok fölvetelére a közönség mintegy 60450 esetben kereste meg a kamara területén működő közjegyzőket.

Az elmondottakban vázolja a kamara s a területén működő közjegyzők húsz éves működésének történetét, bezárja beszédét azon reménye kifejezésével, hogy a kezdet említett nehézségei és küzdelmei után a közjegyzői intézmény a jövőben sokkal kedvezőbb korszakot fog elérni.

Ezután következett az igazságügyminiszterhez felterjesztendő évi jelentés fölolvása, melyet alább közlünk, továbbá az 1895/96 évi költségvetés-előirányzat fölolvása, mely változás nélkül elfogadtatott.

A választások megejtése után, melynek eredményét fentebb közöltük, dr. *Téri* Ödön hálás szavakban köszönte meg a közjegyzői kar nevében *Bonts* Döme elnöknek a közjegyzői intézmény érdekében kifejtett működését és indítványára az elnöki megnyitónak a közgyűlési jegyzőkönyvbe szóról-szóra való bevétele egyhangúlagelhatározatott.

A közgyűlés berekesztése után dr. *Téri* Ödön emelkedett szellemű beszédben köszönetet mondott *Bonts* Döme elnöknek, a ki a kamarának megalakulása óta elnöke és kifejezését ohajtván adni az aradi kamarához tartozó közjegyzői kar elismerésének és hálájának, ennek emlékéül átnyújtott neki egy *diszalbumot*, melyben a közjegyzői kar tagjainak és a helyetteseknek arcképei foglaltnak. Az album a könyvkötészet műremeke; a külső táblája sárga bőrből van reneszánsz stíű díszítéssel, négy sarka és közepén Magyarország czimere igaz gyöngy és drágakövekkel kirakva. Első lapján a következő ajánlás: «Nagyságos *Bonts* Döme kir. tanácsos, kir. közjegyző urnak, az aradi kir. közjegyzői kamara elnökének, érdemteljes elnöksége 20-ik évfordulója alkalmából tiszteletük és szeretetük jeléül a kartársak. *Bonts* Döme megilletődéssel vette át

a remek diszalbumot és köszönte meg a kartársaknak a nem remélt kítüntetést.

A közgyűlés után a «Fehér Kereszt» kistermében a jubiláns elnök tiszteletére zártkörű díszebéd rendeztetett, melyen, mint a közjegyzői kar vendégei, résztvettek a közigazgatási és igazságszolgáltatási hivatalok főnökei: *Fábián* László főispán, *Salacs* Gyula kir. tanácsos polgármester, *Szathmáry* Gyula kir. tanácsos alispán, *Ottrubay* Károly törvényszéki elnök, *Kugler* István kir. járásbíró, *Parecs* György kir. ügyész, továbbá, *Hász* Sándor az ügyvédi kamara elnöke, *Trutia* Péter ügyvéd és az összes kir. közjegyzők és helyettesek.

\*

**Az aradi kir. közjegyzői kamara** közgyűlése alkalmából az igazságügyminiszterhez felterjesztett *feltrata* következőkép hangzik:

*Nagyméltóságú Minister Úr!*

*Kegyelmes Urunk!*

Az aradi kir. közjegyzői kamara területén működő kir. közjegyzők évi közgyűlése az 1874. évi XXXV. t. cz. és a kamarai ügyrend értelmében mai napon magtartatván, van szerencsénk a közgyűlésnek a kamara működéséről szóló évi jelentését Nagyméltóságához tiszteletteljesen fölterjeszteni.

Elintézés végett a lefolyt kamarai év alatt összesen 250 beadvány érkezett kamaránkhoz; mely beadványok elintézés végett 4 rendes és 3 rendkívüli ülést tartottunk, mely üléseken a befolyt összes beadványok elintéztettek.

A kamara területén működő 19 kir. közjegyző irodái ezen évben is kiküldött vizsgáló biztosok által szokott módon megvizsgáltattak, azonban, mert a vizsgálati jegyzőkönyvek, és illetve a jelentések eddig teljes számban nem érkeztek be kamaránkhoz, azért kamaránk az irodavizsgálatokról befolyandó jelentések felett csak legközelebbi rendes ülésében fog határozatot hozni.

Közjegyzőjelölt a lefolyt év alatt 4 jegyeztetett be kamaránknál, kik közül a közjegyző betegsége vagy távolléte eseteire 3 nyert helyettesi rendelvényt, — ellenben kitöröltetett a közjegyzőjelöltek névkönyvéből 9 jelölt és 2 helyettes.

Egyes közjegyzők ellen magánfelek részéről 4 panasz, hatóságoktól pedig szintén 4 panasz érkezett, melyek közül a kamara



hatáskörében elutasítással I, a fegyelmi bírósághoz való áttétellel 4 intéztetett el.

Nem mulaszthatjuk el ezuttal a mai alkalmat, a midőn kir. közjegyzői intézményünk életének és kamaránk megalakulásának 20. évét betöltötte hogy a 20 évi kamarai és közjegyzői működés számokban kitüntetett eredményéről és a közjegyzői karban kamaránk területén előfordult változásokról az átlagos átnézetet is ezen tiszteletteljes jelentésünkbe be ne foglaljuk.

Kamaránkhöz 1875 évi szeptember hó 11-én történt megalakulása óta a mai napig 3426 beadványi szám érkezett be, melyek mind elintézést nyertek; a kamara felállításakor volt 17 közjegyző, más kamara területéhez csatolva lett a törvényszékek székhelyei rendezése folytán 2 közjegyzőség, új állomás rendszeresített 4, így a mai napság a kamara területén 19 közjegyző működik; a kamara területéről más kamara területébe 6 közjegyző nyert áthelyezést; állásáról leköszönt 3, meghalt 5, az intézmény életbeléptetése óta közjegyzővé kineveztetett 17; a közjegyzői intézmény életbeléptetésekor a kamara területére kinevezve volt közjegyzők közül csupán még 5 közjegyző van a kamara területén életben és működésben.

A közjegyzői jelöltekéről vezetett névkönyvbe felvételre 84 jelölt, helyettesi rendelvénnyel pedig 28 jelölt, illetve helyettesláttatott el.

A kamara területén tényleg működő 19 közjegyző ügykönyveiben 1894. év végeig bevezettetett 111027 szám, a hagyaték könyvekbe pedig 75781 árvaszéki és bírói megbízás. A jelzett ügykönyvi számoknak mintegy 30—40%-a névalírás hitelesítésekre és másnemű jegyzőkönyvekre vonatkozik, az azon felüli számokban a törvény által kötelezett jogügyletek száma 9477-et tesz, míg a többi kényszer nélkül a közönség megkeresésére lett közokiratba foglalva. Ezen számokból tehát kitűnik, hogy a kényszer alá nem eső jogügyletek és egyoldalú okíratok felvételére mintegy 60450 esetben lettek a kamara területén a közjegyzők az ügyfelek által megkeresve.

Ha ezen számokból összeállítjuk azon átlagot, mely a majdnem elenyésző csekély díjazással járó névalírások s más hasonló jegyzőkönyvek számain felül a kényszer alatti s a közönség kényszer nélküli jogügyletei számát tünteti ki, azt találjuk, hogy a kamara területén működő 19 közjegyzőre egyenkint és évenkint 195 közokíratfelvétel esik; s habár ezen átlagos számnál egyes közjegy-

zők irodájában a járások területe és helyi viszonyokhoz képest sokkal több jutott, a kitüntetett átlagos szám mindazonáltal mégis kimutatja: hogy a közjegyzői okíratok száma a közjegyzők munkakörében sokkal csekélyebb, semhogy a közjegyzői intézmény eddigi terjedését és megizmosodását kielégítőnek lehessen constatálni.

### *Nagyméltóságú Minister Úr!*

A kir. közjegyzői intézmény első 20 évének betöltését elég jelentékeny időnek tartjuk arra, hogy abból az intézmény életképessége, valamint fejlődésének és terjedésének mérve megítélhető és az intézmény teljes megszilárdulásához még szükséges feltételek megjelölhetőek legyenek. Az intézmény életképességét a lefolyt idő alatt teljesen beigazolták és már kétségbe nem vonhatónak tartjuk, mert a lefolyt 20 év alatt egyáltalán sem a közönség, sem a hatóságok vagy más illetékes helyek körében soha sem nyilvánult mozgalom, mely az intézmény megszüntetését célozta volna, a mi kétségen kívül azt bizonyítja, hogy az intézmény életbehozatalát az irányadó közvélemény a közönség jogéletére hasznosnak és jótékonynak ismerte fel.

Az intézmény teljes megszilárdulásának akadályai azonban nagy részben még máig is fenállanak. Tagadhatatlanul több intézkedés történt az igazságügyi kormányzat, valamint a törvényhozás útján, melyek a közjegyzői intézmény fejlődését és megizmosodását célozták, sajnos azonban, hogy azon intézkedések nem eredményezték azon feltételek bekövetkezését, a melytől mi az intézmény teljes megszilárdulását várhatjuk. Ezen feltételek megjelölésére bátorkodunk kamaránk 20.-ik évi közgyűléséből Nagyméltóságod magas figyelmét kérni.

A kir. közjegyzői intézmény fejlődését és teljes megszilárdulását, valamint tekintélyének az azt megillető nivóra való emelését csak a közjegyzői hatáskör megfelelőbb szervezésében és eljárásának függetlenségében találjuk fel.

Mert meggyőződésünk szerint az intézmény a nagyközönség érdekében sokkal több és fontosabb szolgálatokra képes, semmint azt az intézmény jelenlegi állapota mutatja. Ennek oka azonban abban rejlik, hogy az intézmény szervezete, úgy a mint az ez idő szerint fenáll, nélküli hatáskörének csonka és béna volta miatt azon eszközök teljességét, a melyek magas céljának és hivatásának betöltését biztosíthatnák.



Ebből folyólag hiú várakozásnak kell tartanunk minden kísérletet, mely az intézmény fejlesztésével szemben nem a jelzett álláspontot foglalja el és tartózkodik az intézmény életképességének valódi feltételeit megadni.

Húsz év alatt úgy az ügyelek ügyeiknek gyors és közvetlen elintézése, valamint az elintézés egyszerűsége tekintetében fokozódott igények folytán annyira átváltoztak az életviszonyok, hogy a viszonyok változtával úgy a nagyközönség, mely a közjegyzői ténykedést igénybe veszi, kielégítették, mint a közjegyzők szellemi és anyagi érdeke megóvassék, elkerülhetetlenül szükséges, hogy a mai napság érvényben levő, az 1874. évi XXXV. és az 1886. évi VII. t.-czikk által felölelt közjegyzői törvény, valamint az 1880. évi XI. tiz. által szabályzott közjegyzői díjtörvény a mai igényeknek megfelelőleg módosíttassék.

Ezen törvénymódosítások keretén belül, ha a törvényhozás a közjegyzői intézmény fejlődésének akadályait elhárítja, tétetik lehetővé, hogy a közjegyzői intézmény a viszonyok változtával a kor kívánalmaihoz képest tölthesse be hivatását; ezen cél elérését előmozdítja az is, ha tekintettel lesz a törvényhozás a közjegyzői intézmény keretén belül a közjegyzői helyettesek viszonyára és figyelemmel lesz arra, hogy a közjegyzői helyettesek közzolgálati állása emeltessék és a közjegyzőségre leendő kineveztetésük biztosabbá tétessék, mert már gyakran kifejezést adott kamaránk azon óhajának a legilletékesebb tényező előtt, hogy a közjegyzői intézmény jól felfogott érdekéből is szükségesnek tartja, hogy a megüresedett közjegyzőségek a gyakorlattal bíró közjegyzői helyettesekkel tölteszenek be, melylyel egyrészt az intézmény fejlesztetik szakavatott munkaerők bevonásával, másrészt a helyettesek mai tarthatlan helyzete javíttatni fog.

Kamaránk nem hagyhatja érintetlenül az igazságügyi kormányzat részéről tervbe vett közjegyzői állások szaporításának kérdését sem, mely actualissá válik az 1894. évi XVI. t.cz. által szabályozott örökösödési eljárás életbeléptetése alkalmával.

E tekintetben a kamara nem foglal el merev álláspontot és a közjegyzői állások szaporítását ott, hol azt a nagy ügyforgalom folytán a nagyközönség, vagy a közjegyzői kerületek helyesebb beosztásának érdeke megkívánja, a maga részéről is előnyösnek tartja;

de nem fogadhatjuk el azt az álláspontot, hogy egyedül az új örökösödési eljárás életbeléptetése megadja azt az alapot, a melyre támaszkodva és a remélhető ügyforgalom emelkedést tekintve, minden más körülmény tekintetbe vétele nélkül, a közjegyzői állások szaporíttassanak; mert: a fennebb összeállított 20 évi ügyforgalom adataiból kitűnőleg a mai forgalom sokkal csekélyebb, semhogy a közjegyzők hatáskörének kiterjesztése nélkül, dacára az új örökösödési eljárás életbeléptetésének, a közjegyzői állások a közjegyzők anyagi érdekének megóvása mellett szaporíthatók volnának; mert továbbá az új örökösödési eljárás, hogy fokozza-e a közjegyzők ügyforgalmát azt addig elbírálni nem lehet, míg a gyakorlat e téren nem érvényesül és míg az új eljárás, a közjegyzői ügykör tágítása és működésének nagyobb terjedelemben leendő igénybevétele kétségen kívül be nem bizonyul; mert végre, hogy az új örökösödési eljárás, általában elterjedt nézet szerint, az említett munkakör tágítását nem fogja eredményezni, következtethető abból, hogy a hagyatéktárgyalás minden hagyatékra vonatkozólag abban kötelezővé téve nem lévén, tág alkalom nyújtatik a zúgírászat további fejlődésére, sőt az eddiginél még jobban üzhető, mert az új örökösödési eljárás sem az örökösödési, sem a hagyományi bizonyítvány kiadása iránti kérelemhez, sem végre a járásbírók által elrendelendő hirdetményes eljárás folyamataa tételéhez ügyvédi, vagy közjegyzői ellenjegyzést a kérvényen nem kíván; de a helyett csak akkor javulna, ha az új örökösödési eljárás fennebb vázolt hiányai nem forognának fenn, illetve az a törvényhozás útján az igényeknek megfelelőleg, a zúgírászat kiküszöbölését tartva szem előtt, módosíttatnék, ezenkívül az ngatlanokba szerzendő telekkönyvi jogok tekintetében is a kérvények közjegyzői vagy ügyvédi ellenjegyzése megkívántatnék, ha erre az álláspontra helyezkedik a törvényhozás, úgy a jogkereső közönség érdekét megóvja, annak nagy szorgalmat tesz, a közjegyzői és ügyvédi kar nivóját emeli, ezeknek a tisztességes megélhetést biztosítja, a perek számát apasztja, a bíróságok eljárását megkönnyíti és a jogi pályára készülő ifjúság tisztességes megélhetésére reményt nyújt.

Kamaránk ezen évi jelentésében nagyában rámutatott az intézmény ez időszerinti hiányaira és azon hó óhajjal zárja be jelentését, vajha illetékes helyen meghallgattatásra találna kifejtett javaslataival, hogy a közjegyzői intézmény közérdekből azon színvonalra emeltetnék, a mely azt egy jogállamban méltán megilleti.



## Egyebek.

A helyettesek országos congressusa, mint az előkészítő bizottság nevében *dr. Zöld Sándor* pécsi kir. közjegyző helyettes által hozánk beküldött felhívásból meglepéssel látjuk, folyó év november 3-án d. e. 9 órakor Budapesten az István főherceg szálló (V. Akadémia utca 1. szám) nagy termében fog megtartatni. Értesülésünk szerint több mint 40 helyettes már is biztos kilátásba helyezte megjelenését úgy hogy a congressuson legalább is az ország helyetteseinek körülbelül  $\frac{2}{3}$  része részt fog venni. Kívánjuk hogy ehhez a már is biztosított külső sikerhez az a másik is járuljon, hogy helyetteseink a congressusuk számára kitűzött célt valóban el is ériék. A congressus lefolyásáról és eredményéről a legközelebbi füzetben kimerítő jelentést fogunk tenni.

\*

Megjelentek az új örökösödési eljárásra vonatkozó életbeléptetési és eljárási rendeletek. Az előbbivel a törvény életbeléptetésének napjától 1896. évi január 1-e lett meghatározva. Mindakét rendeletet a következő számunkban közölni fogjuk.

\*

Folyóiratunk, melyet egy ideig az összes kartársaknak megküldöttünk a központi bizottság utolsó ülésén hozott határozat értelmében ezentúl csakis az előfizetőknek és a közjegyzői egyesület tagjainak fog járni. Kérjük azokat az előfizetőket és egyesületi tagokat, akik akár ez ideig, akár ezentúl tévedésből, vagy a postai szállítás hibája folytán a folyóiratot rendesen meg nem kapták volna, hogy a netán hiányzó füzetek elküldése végett minden egyes esetben a folyóirat szerkesztőjéhez fordulni sziveskedjenek.

## FOLYÓIRAT

a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára.

A magyarországi királyi közjegyzők közlönye.

→ Kiadja a magyarországi kir. közjegyzők országos egylete. ←

Szerkeszti Dr. CHARMANT OSZKÁR fumei kir. közjegyző,

Előfizetési ár  
egész évre 5 forint, félévre 3 forint

Szerkesztőség és kiadóhivatal  
Fiume Riva Szápáry 8 sz. a.

Megjelenik minden hó 15.-ikén.

TARTALOM: Az utolsó évtized ügyforgalmi statisztikája. — A kir. közjegyző helyettesítése. — A helyettesek országos congressusa. — Közlemények.

### Az utolsó évtized ügyforgalmi statisztikája.

(Folytatás.)

Ezen viszonylagos emelkedés szempontjából a közjegyzői kamarák következőkép sorakoznak:

szombathelyi kamara	9'44	százalék
pozsonyi	» 11.9	»
kassai	» 21.29	»
pécsi	» 31.62	»
budapesti	» 32.05	»
debreczeni	» 43.82	»
szegedi	» 46.44	»
kolozsvári	» 49.30	»
temesvári	» 72.67	»
aradi	» 80.40	százalék.

Az emelkedés rendje azonban, magától való, még nem jelöli meg az egyes kamaráknak az ügyforgalom nagyságára vonatkozott rangját. Innen nézve, az aradi kamara legnagyobb szaporodási arányával tulajdonképen csak nagymérvű elmaradottságát pótolta, mert ügyforgalmával 1886-ban utolsó helyen állott s egész emelkedésével csak a hatodik helyre tudott kerülni. Legnagyobb ügyforgalma 1886-ban a budapesti kamarának volt, melynél 1881 szám jutott egy közjegyzőre, legkisebb, 881 számmal, mint érintők, az aradinak. A két kamara területén gyakorló közjegyzőknek tehát